

**KUU TEGIJA
REILI RAND**

Loe lk 2

**OSSINOVSKI JA RAUD
PANEVAD AASTALE
PUNKTI**

Loe lk 6-7

**RAHULIKKE
PÜHI!**

Lauamäng lk 4-5

Sotsiaaldemokraat

Detsember 2015

www.sotsdem.ee

Hea sõber, tee endale üks kingitus! Kingi natuke aega. Aega, et nautida rahu ja vaikust. Aega, et tunda lähedust ja rõõmu. Aega, et võtta kätte mõni hea raamat või valida film. Ikka selleks, et saada kinnitust asjadele, mis on päriselt head, ja julgust hoida end eemale sellest, mis võlts ja vale.

Katrin Saks Balti Filmi- ja Meediakooli direktor

Hääd kaaslased! Pragmatilise inimesena kipun ma ikka RAHA soovima. Önn ei peitu rahas, aga raha aitab teadupärast õnnetuolemise vastu. Kuid kui ringi vaadata, siis tuleks vist pigem RAHU soovida! Ja mitte ainult pühadeks.

Hardi Volmer Muusik ja poliitik

Valdav osa meist on uhked selle üle, et oleme eestlased. Ma siiralt loodan, et nii järgmisel kui sellele järgnevatel aastatel suureneks ka nende inimeste arv, kes on uhked eurooplased ja maailmakodanikud. Siis võib ka kindel olla, et saame edasi uhked olla ka eestlaseks olemise üle.

Eiki Nestor Riigikogu esimees

Anna tuld ja vangerda vabalt! Paul Kerese aastal tuleta meelde käigud, õpeta male selgeks lastele ja mängi sõpradega. 2016 on kultuurse ajutrenni aasta.

Indrek Saar Kultuuriminister

Kui tavaliselt jääb aasta lõpp kuidagi nukraks ning tagasivaatavaks, siis sel aastal on teisiti. Ootan väga uue aasta saabumist, sest pea on mõtteid ja käed tegutsemistahet täis. Ma soovin, et 2016. aastal tegeleks me konkreetselt just tulevaste esmaolijatega. Soovin, et nii erakonda kui ka noorte ridadesse tuleks ikka uusi ja tegusaid liikmeid ning lähtuvalt noorte soovidest saaksime panna paika KOV valimiste eesmärgid ning plaanid. Loodan, et suudame koos erakonnaga kasvatada julged ning vastutustundlikud noored, kes tahavad poliitmaastikul tegutseda ning sõna võtta. Kõige selle ilusa toimimiseks aga hoidkem ning märgakem inimesi enda ümber!

Sirli Pippar Noorsotside peasekretär

Soovin, et parim meis võtaks uuel aastal võimust – parim meie südames, parim meie ühiskonnas. Ja rohkem usku sellesse, kes oleme, ning sellesse, mis teeme: sotsidel ongi ju parimad põhimõtted ja sihid, eks ole? Kaunist jõuluaega ja head uut aastat!

Heljo Pikhof Riigikogu liige

Soovin, et SDE seisaks jõuliselt asjade eest, mida rahvas tegelikult vajab. Et erakond ei kulutaks jõudu asjadele, mida küll ilus öelda ja kuulda on, aga mis sugugi asja edasi ei vii, ning oskaks neil ka vahet teha. Kõigile inimestele sotsiaaldemokraatide seas ja mujal soovin uuel aastal oskust austada ja armastada iseenast, sest sellest algab austus ja armastus teiste vastu! Ilusat uut ja roosat!

Kaido Tamberg Sangaste vallavanem

Oleme muutuste ja reformide teelakmle. Soovin Vabariigi Valitsusele tarku otsuseid! Elu Eestimaal saab jätkuda vaid teie tarkade otsuste toel. Minu meelest on Eesti üks suuremaid väljakutseid võitlus ääremaastumise vastu. Me peame töötama selle nimel, et elu maal ei hääbuks ja et tühjaks jäänud külates hakkaksid taas toimetama inimesed, et sealt kostaks laste kilkeid. Väga paljud inimesed korraldavad vabatahtlikult kohalikku elu. Nad on kohal talgutel, käivad huviringides, laulavad-tantsivad, öötundidel kirjutavad projekte ja teevad MTÜ raamatupidamist. Selleks, et tagada külaelu jätkusuutlikkus – külaseltside ja huviringide jätkusuutlik töö, on vaja luua süsteem, mis annab kindlustunde neile sädeinimestele, kes loovad ja hoiavad maapiirkondades rahvakultuuri. Tahaksin tuletada meelde vanasõna: üheksa korda mõõda, üks kord lõika!

Anne Leht Raikküla vallavanem

Ma tahaks väga, et kogu see tигedus ja lollus, mis 2015. aastasse kuhjus, sinna jääkski. Kui see pole realistlik soov, siis ma tahan, et need moraalsed majakad, kes meil on veel olemas ja alles, hakkaks lõpuks ometi tegelema rahva kasvatamisega. Kui see on ka ebarealistlik, siis ma tahan, et rahvale endale tuleks lõpuks ometi see müstiline „talupojamõistus“ pähe. Vargamäe Andresele võis igasugu asju ette heita, aga mitte lollust.

Andrei Hvostov Kirjanik

Head eestimaalased! Soovin, et uuel aastal on inimestel rohkem kodanikujulgust ja jaguks selget meelt. Tevitustega Tormast!

Triin Pärsim Torma vallavanem

Head sõbrad! Soovin rahulikku ja koduseid jõule, meeleolukat aastavahetust ja hoolivamat ja teguderohket uut aastat!

Helmen Kütt Riigikogu liige

Soovin kõigile meile ühtset ja sõbralikku Euroopat, sest ainult siis saame elada rahu ja loovas õhkkonnas, luua rikkust ning tarkust oma peredesse ning ühiskonda. Euroopat on olnud erinevat, vihkatavat ja leppivat, vinduvat ja sõdivat. Siiralt soovin, et nii uus aasta kui järgmised aastad tooks meile koduse Euroopa, mis viiksid meid edasi vabasse ja arenevasse, mitte tagasi piiride ja erimeelsustega lõhutud Euroopasse.

Andres Anvelt Riigikogu liige

Soovin, et igaüks püstitaks endale uueks aastaks vähemalt kolm eesmärki, mille poole püüelda. Kui eesmärgid on seatud, siis asu kohe plaane tegema, sest eesmärk ilma plaanita on kõigest soov! Lumist pühadeaega ja suurte plaanidega uude aastasse!

Priit Lomp Haaslava vallavanem

Soovin, et elu areneks ka lõuna pool Ülemiste järve, et riik ei eiraks kogukondade jõupingutusi ja tuleks neile appi. Riik ja omavalitsused ajavad ju lõppkokkuvõtteks ühist asja. Kui väga konkreetseks minna, siis usun, et Põltsamaa saab uuenenud silla ja meie kooli jõupingutused saavad ka riigi toetuse. Olgu meil meelekindlust leppida asjadega, mida ei saa muuta, jõudu muuta asju, mida muuta saab, ja tarkust nende vahel alati vahet teha! Jõulurahu ja üksmeelt kõigile!

Jaan Aiaots Põltsamaa linnapea

Kuldse trio jõuluomlett

Kui sotside uus esimees ühel ilusal kevadhommikul pulti astus, oli valitsus juba uued rõivad selga ajanud ja rehkenduski lukku löödud. Kokku kirjutatud regilaul oli ilus: valitsusliit soovib kujundada Eestist järjest kindlamalt euroopalikke väärtusi kandva, majanduslikult eduka, kõigile võrdseid võimalusi tagava, perekonda väärtustava, hästi hoitud ja kaitsitud riigi.

Esimees ütles aga, et jutt on küll õige ja vägagi sotsiaalselt nägu, kuid siiski pisut liihke. Ja ega Excel pole mingi vana aja laul, kust välja ei saa. Sotsid läksid ja ajasid Stenbocki ukse taga jalad harki ja nõudsid oma. Vingerdas esimene minister, mis ta vingerdas, kuid lõpuks pidi ta ilusa lennukitega pildi pealt maha ronima ning hakkama päriselt tegutsema selle nimel, et ei peaks juba armsaks saanud kabineti koos värviliste aksessuaaridega välja kolima.

Hoolimata sellest, kas rakendusaktid kehtivad, on inimestel üldjuhul tavaks koos elada kahekesi, kuid ka poliitikas on see tihti võimatu ja seekord olid valijad andnud sõnumi, et tasakaalukoalitsioonist sai taluvuskoalitsioon, kus oli vaja ka kolmandat poolt. Olgugi et lisandunud partneri sõnumid said leppesse kirjutatud munavalgel põhineva värviga, oli neid siiski märgata ja seda eriti oma ridadesse kuuluvate ja pisut ärakulunud tegelaste toppimisel igasugu poliitikast justkui väljaspool asuvatesse ametitesse.

Vaat selline mõnus trio on sel aastal kodumaisel poliitdaval kokku saanud ja vägisi tundub, et leppes kirjutatu kiuste on juba pisut enam kui poole aastaga jõutud valitsemise faasi, kus käib iga põhimõttelise punkti juures lehmakauplemine vanas heas Kuldse Trio võtmes – „raha sulle, kurgid mulle“. Vaadates seda suurepäraselt poliitkonserteri pisut kaugvaates, võiks isegi völlanalja teha, et see kõik on tinginud meie esimehelt üleskurse, et hääd kaasmaalased, joome poole vähem!

Aga maal on muidu mõnus. Peasi, et EIT (elektter, internet, teed) oleks igas tares olemas, ning siis pole ka elul muret, kuid vaadates jõulukuul aknast välja, ei paista seda lubatud uut põhjamaad kusagil – väljas on pori ja vihm. Kirjutamise ajal on parasjagu veel mõni tuhat peret ilma elektrita ja rannikul oodatakse merevee tõusu. Ma saan väga hästi aru, miks Juhan tahab Euroopasse – kaua sa siin poris ikka müttad ja munadega mängid! Aga ei saa minna, kui tiivad ei kannja ja vanad praamid ka nii kaugele sõita ei suuda.

Väheneva rahvaga riik tahab tõenäoliselt ka valitsemise kokkutõmbamist, aga kui kuningas tahab kuu peale ronida, siis ei saa ega tohi ära kaotada torni laia alust, vaid ikka kõigepealt on vaja vaadata oma jalge ette. Vägevas leppes sai kevadel paika ka see, et riik vajab reformi ning selleks sidus peamine minister kohe vastutuse aasa isenda kaela ümber. Üks osa sellest kannab haldusreformi nime ja praeguseks on taas tuhandeid tagumikutunde seda arutatud, kuid diskussioon on jälle sealmaal, et vähemalt esialgu on põhirõhk vaid numbrilisel kokkuhoiupoliitikal, kus valitsuse aas ümber Eestimaa tõmbub muudkui kokku ja kokku.

Sotsid ütlesid selgelt, et haldusreformi saab teha ainult koos uue rahastamismudeli kokkuleppega ning ka seadusesse tuleb ikka selgelt kirja panna, kuidas hakkab toimima tulevikus maakondliku taseme koostöö ning jääb suuremate omavalitsuste juures alles kogukondlik demokraatia. Võibolla ma olen haldusreformi teemal juba pisut lubjastunud, kuid arvan siiralt nii, et kui need asjad kokku lepitud ei saa, siis vist tuleb tunnistada, et jällegi tahtsime parimat, kuid välja kukkus nagu alati.

Minu jõulusooviks on sel aastal see, et tegelege jõulude ajal traditsiooniliste jõuluasjadega. Uskuge, et olenemata sellest, kas valitsuse koostöotahe läheb vahepeal pikemale jõulupuhkusele või ei, tuleb uus aasta nagunii jaanuari alguses ja siis tuleb tegeleda juba uue poliitika-aastaga.

Mõnusat pühadeaega! ●

Kajar Lember
SDE aseesimees

Sotsiaaldemokraat:

Tiraaž: 5100 // Väljaandja: Sotsiaaldemokraatlik Erakond
Address: Toompuiestee 16, Tallinn 10137 Telefon: 611 6040
Tellimine, kaastööd ja lisainfo: ajaleht@sofsdem.ee

Reili Rand – priimus sünnist saati!

Novembri keskpaiku andsid kõik uudisteportaalid teada, et Hiiuma vallavanema konkursi võitis 24aastane Reili Rand, kelle vallavolikogu peagi ka Hiiumaa suurima valla juhiks kinnitas. Emmastest pärit noore hiidlase tõus nii vastutusrikkasse ametisse võis üllatada laiemalt avalikkust, aga mitte neid sadu inimesi, kes Reilit tunnevad ja on temaga koostööd teinud.

„Priimus sünnist saati! Kuna Reili oli mu poja klassiõde, olen üsna pika aja jooksul olnud tunnistajaks tema sirgumisele tõeliseks tegijaks. Tema puhul on keskpärasus väljastatud! Kõik, mis ta ette võtab, saab tehtud kadestamisväärsel põhjalikkuse ja pühendumisega,“ ei ole kiidusõnadega

Kalev Kotkas:
„Üks mure on mul ka – tal on ülearenenud kohusetunne, mida kiputakse vahel kuritarvitama.“

valimistel kogutud 342 häält on noore poliitiku jaoks vaieldamatult võimas saavutus, eriti kui arvestada, et Hiiumaal on valijaid kõigest 8000 kandis. Kodusaarele naasmine ja uue väljakutse vastuvõtmine oli seega asjade loogiline käik. „Hiiumaa on minu kodu. Tahan vallavanemana olla heaks partneriks kõigile elanikele ja ettevõtetele, et üheskoos muuta Hiiumaa vald paremaks elukeskkonnaks. Kohaks, kus noortele on tagatud turvaline lapsepõlv ja hea haridus, täiskasvanutel on arendav tööelu ning vanavanematel terve ja rahulik elu,“ põhjendas Reili Hiiuma Lehes, miks ta vallavanemaks kandideeris. „Olen meeskonnamängija, kes usub, et

Tegu on iga-aastase üle-eestilise tunnustusega noorele, kes on tegutsenud oma kodukandi ja kaaslase hüvangu nimel. Laiiahaardeline vabatahtlik töö jätkus Tartus, kuhu Reili läks sotsiaaltööd ja sotsiaalpoliitikat õppima ning astus Tartu ülikooli tudengina noorsotside ridadesse. Ta vastutas lasteaedadele suunatud heategevuskampaania eest ja aitas üles ehitada Lapse Huvikaitse Koda, kuhu koondunud vabaühendused keskenduvad laste heaolu tagamisele. Ja kahtlemata andis Reilile hinnalisi kogemusi töö majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumis. Oma teadmisi ja sõnaosavust demonstreeris ta tänavu veebruaris Vikerraadio noor-kandidaatide valimisdebat, mille võitjaks kuulutati Reili. Riigikogu

CV

- Elab Hiiumaal Emmastes
- Lõpetanud Tartu Ülikooli sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika erialal
- Hiiuma vallavanem
- SDE Hiiumaa piirkonna esimees
- MTÜ Lapse Huvikaitse Koda tegevjuht
- Eestimaa Hea Eeskuju 2009

parima tulemuse saavutamiseks tuleb kuulata ja kaasata erinevaid inimesi ja arvamusi. Enda ühe ülesandena näen eri osapoolte kokkutoomist nii volikogu laua taha kui ka laiemalt valla tegemiste juurde,“ oli tema sõnum volikogu liikmetele.

Alles alustanud noore vallajuhi tööd ei muuda kuidagi kergemaks volikogu vastasrinne. Aga raskusi ja katsumusi Reili ei karda. „Meie igasuguseks eneseületamise kohaks on skautide korraldatud Erna matk, mis paneb 24 või 36 tunni jooksul proovile füüsilise, meeskonnavaimu ja vastupidavuse,“ rääkis noorsotside president Maris Silde. Riigikogu esimees Eiki Nestor oli üks esimesi, kes värsele vallavanemale õnne ja edu soovis.

„Hiiumaa on minu jaoks eelkõige päikesepaiste, siiruse ja soojuse paik. Just selline täisvereline hiidlane on ka Reili ehk siis puhas päikesetüdruk,“ sõnas Emmaste vallas suvekodu omav Eiki. ●

Merilin Piipuu, Hea Eeskuju auhinnagala algataja, Okupatsioonide Muuseumi direktor

Reili on tõeline Eeskuju suure algustähega. Oleme koos korraldanud mitmeid väga hästi õnnestunud ühiskondlikke projekte. Reili peale saab alati loota ning teda iseloomustab suurepärase organiseerimisvõime. Imetlen Reili sära, elujõudu, aga ka sotsiaalselt närvi. Ta oskab märgata nõrgemaid ning võtab vastutuse luua muutust. Ta on julge, otsekohene, aga ka loov ning sihikindel. Mis peamine, ta teeb oma tööd kogu südamega. Usun, et Reili saab Hiiuma valla juhtimisega väga hästi hakkama, ta armastab oma kodukohta ning oskab teha head!

Ene Urman, Käina kooli direktor

Reili algatatud heategevusprojektist said alguse Käina kooli ja Väikemõisa lastekodulaste iga-aastased kohtumised, vastastikused külastkäigud ning ühised ettevõtmised, mis on nüüdseks toimunud juba seitse aastat. Lisaks kingipakkide projektile on Reili toel Käina õpilased korda saatnud teisigi toredaid tegusid. Ideede genereerijaks ja läbiviijaks on Reili alati olnud oma malbel, kuid sihikindlal moel. Õpilaseks on ta meelde jäänud tööka, viisaka, täpse, elurõõmsa, usaldusväärse ja tähelepaneliku kaaslaseks oma klassikaaslastele ning julgustava ja innustava eeskujuna noorematele kaasõpilastele.

Kindel sõnum: inimesed on rangema alkoholipoliitika poolt

Suurem osa eestimaalasi toetab alkoholi televisioonis reklaamimise piiramist ning on veendunud, et alkohol on noortele liiga kergesti kättesaadav, selgus Turu-uuringute ASI novembris tehtud uuringust.

Uuringu esitlusel detsembri algul sotsiaalministeeriumis tõdes uuringu tegija Juhan Kivirähk, et tulemus näitab väga selgelt avaliku arvamuse heakskiitu tervise- ja töministri Jevgeni Ossinovski algatatud alkoholipoliitika karmistamisele. „Elav diskussioon on aidanud kaasa avalikkuse informeeritusele ning nii on meil põhjust vastanute arvamusi tõsiselt võtta,“ sõnas Kivirähk. Seda kinnitas ka uuring: kavandatavast rangemast alkoholi- poliitikast oli teadlik 62% küsitletutist ning 29% olid teemaga põgusalt kursis.

„Samas on tähelepanuväärne, et praegune meediapilt on vaikivale avalikule arvamusele risti vastupidine; sõna

võtavad rohkem need, keda kavandatavad muudatused puudutavad nende ärihuvist tulenevalt,“ kommenteeris sotsioloog. Jevgeni Ossinovski sõnul kinnitab uuring, et ühiskond tunnetab selgelt probleemina nii alkoholi liigtarvitamist, eksponeerimist kui ka kättesaadavust.

„Alkoholipoliitika vajab tugevamat riigi sekkumist, sest rahva tervise kaitse ei ole poliitikakujundajate kapriis ega ka mitte võimalus, vaid see on riigi otsene kohustus,“ lausus minister. Sotsiaalministeeriumi tellimisel valminud uuringus paluti väljendada oma suhtumist konkreetsesse ettepanekutesse alkoholireklaami ja -müügi piiramiseks. Valdava osa küsitletud pooldas kõiki ettepanekuid.

Kõige suurem oli toetus alkoholireklaami piiramisele teles ja raadios kella 7–22 (toetas kindlasti või pigem 84%). Enamik toetas ettepanekut esitada alkoholireklaamis toote omaduste kohta üksnes neutraalset teavet (75%), alkoholi müügi keelustamist taldates

ja nende territooriumitel (62%), alkohoolsete jookide väljapaneku eraldamist kauplustes vaheseinaga (58%) ning alkoholi paigutamist teistest kaupadest eraldi (80%).

Üle 80% küsitletutest pidas alkoholi noortele liiga kergesti kättesaadavaks, pea kolmandik küsitletutest tundis muret oma lähedase inimese või iseenda liigse alkoholitarbimise pärast. Need vastajad, kelle meelest on alkohol noortele liiga kergesti kättesaadav, ning need, kes muretsesid enda või lähedaste alkoholitarbimise pärast, toetasid ka alkoholi eraldamist kauplustest keskmisest enam.

Kivirähk juhtis tähelepanu ka asjaolule, et kõigi esitatud piirangute poolt olid rohkem venekeelsed, eakamad, haritumad

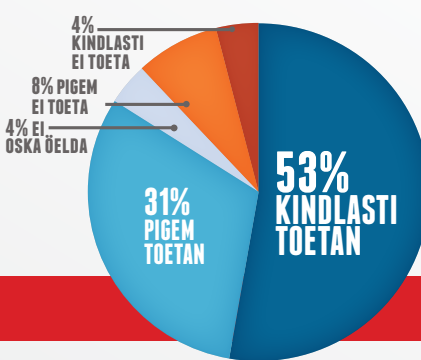
ja naisvastajad. Ühtekokku küsitleti 3.–17. novembrini Turu-uuringute ASI igakuise omnibuss-küsitluse raames. Valimi suurus oli 1000 vastajat.

Seaduseelnõuga töötatakse edasi ning uuel aastal loodab tervise- ja töminister jõuda sellega valitssusse. „Meilt on palutud analüüsida ettevõtlusvabaduse piiramise õiguspärasust ning põhiseaduslikkuse analüüs on seda tööpoolest kinnitanud: riigil on kohustus kaitsta rahva tervist ning võtta selleks vajalikud meetmed.

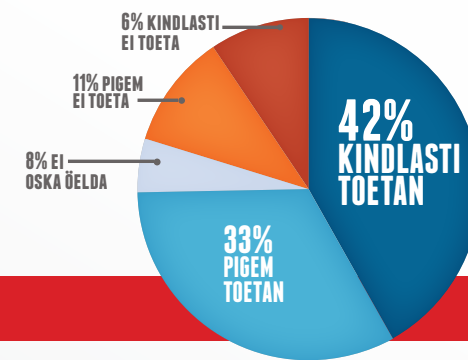
Arutelud jätkuvad, aga kindlasti ei ole minu jaoks tõsiselt võetav argument, et mõnele piirangud lihtsalt ei meeldi,“ lausus Ossinovski. ●

Turu-uuringute AS: Elanikkonna hoiakud alkoholimüügi ja -reklaami piirangutest (november 2015)

Kuidas suhtud alkoholireklaami keelamise teles ja raadios 7-st kuni 22-ni?

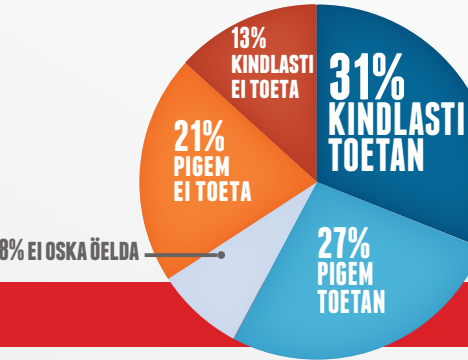
Kuidas suhtud lubadusse esitada alkoholireklaamis üksnes neutraalset teavet toote omaduste kohta?

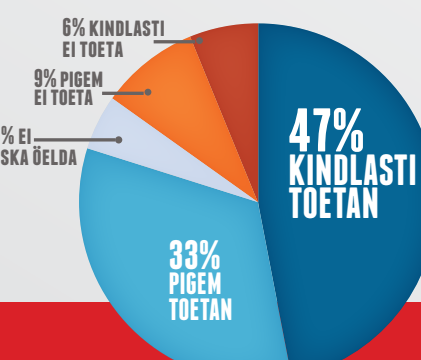
Kuidas suhtud alkoholimüügi keelamise tanklates ja tankla territooriumil asuvates kauplustes ja toitlustusasutustes?

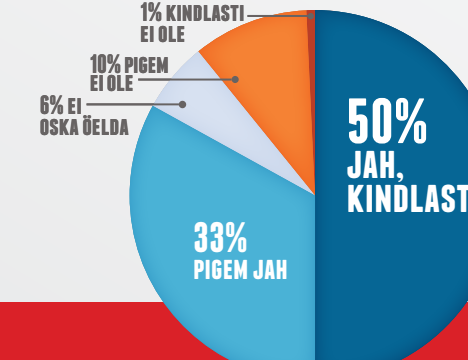
Kas alkohoolsed joogid tuleks eraldada teistest kaupadest läbipaistmatus vaheseinaga või müüa neid ainult teenindusletist?

Kas alkohoolsed joogid peaksid kaupluses olema paigutatud teistest kaupades eraldi?

Kas alkohol on noortele liiga kergesti kättesaadav?

Sotsid on Eesti mõjukaimad poliitikud

Eesti Päevalehe, Delfi, Maalehe ja Turu-uuringute ASI tehtud suuremahuline uuring nimetas Eesti mõjukaimaks poliitikuks Euroopa Parlamendi saadiku, sotside esimese esimehe Marju Lauristini. Tema kirjeldamisel ülevad arvamusliidrid, kolleegid ja sõbrad, et kui Marju midagi ütleb, siis teda ka kuulatakse – ta on inimene, kes suudab ennast kuulama panna ja protsesse mõjutada. Marju ei tegele tiiluliga, vaid tema vaade on palju laiem, mõeldes alati inimese peale. Ei ole kahtlustki, et oma senise tegevusega on Marju jätnud olulise jälje Eesti poliitikasse. Palju õnne, Marju! Edetabeli teise koha haaras end ka kätte SDE esimese Jevgeni Ossinovski, kes pälvis lisaks ka mõjukaima eestivenelase tiitli. Mõjukamate poliitikute esikümne lõpetas riigikogu esimees Eiki Nestor. ●

Mõjukaimate põllu-meeste esikolmikus Marrandi ja Padar

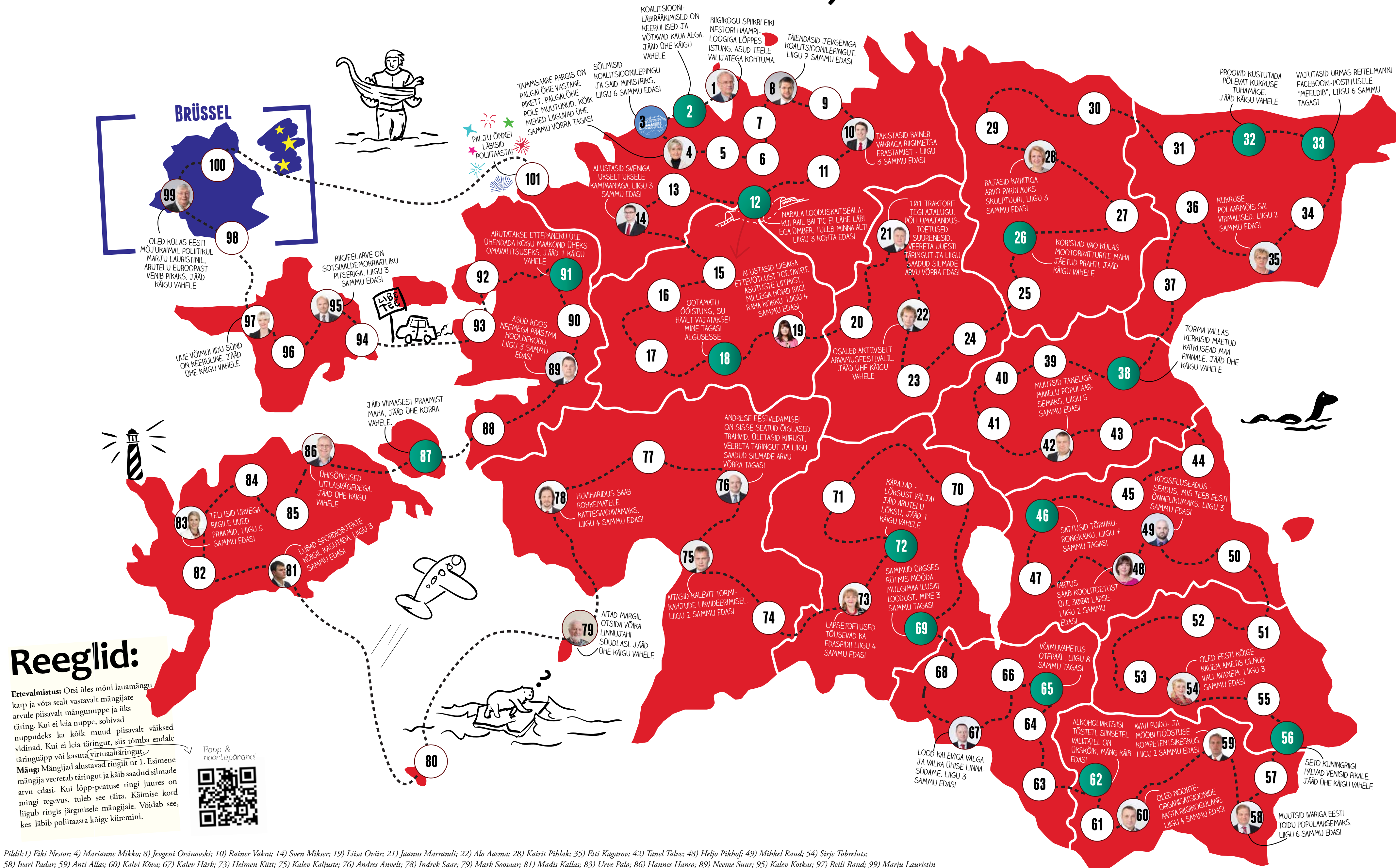
Sotside edu Eesti mõjukate valimisel ei piirdunud vaid Marju Lauristini ja Jevgeni Ossinovskiga. Eesti Päevalehe, Delfi, Maalehe ja Turu-uuringute ASI uuring nimetas Eesti mõjukaimaks maaelu edendajaks põlise põllumehe Jaanus Marrandi! Maalehe kirjeldus on tabav: Jaanus Marrandi kannab Vana-Rooma mütolookest pärit nime. Sellenimelisel müüditegelasel on kaks nägu, millest üks vaatab ühes, teine teises suunas – Marrandi üks nägu vaatab põllu, teine poliitika poole. Ja ka ta ise ütleb, et tal on alati poliitikas olnud oma põllumeeste asi ajada. Edetabeli kolmas on Võrumaalt pärit, endine Euroopa Parlamendi saadik ja põllumajandusminister Ivari Padar. Sotsid olid on põhjust olla oma põllumeeste üle uhked! ●

Meil on uus venekeelse kommunikatsiooni juht

Alates 1. detsembrist 2015 töötab riigikogu Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni nõunikuna Jevgenia Savina, kes eeskätt tegeleb erakonna venekeelse kommunikatsiooniga. Jevgenia on lõpetanud Tartu ülikooli slaavi filoloogia eriala bakalaureuse- (2013) ja magistrirõppe (2015). Ülikoolis uuris ta eesti-vene kultuurisidemeid, seda teemat kajastas ka oma ülikoolifilmis „Tartu – kultuuride ristmik“. Varem töötas ta ERRis venekeelse „Aktuaalse kaamera“ reporterina (2012–2015). ●

Enne kui lähed Brüsselisse, käi ära Nuustakul!

OSSINOVSKI // RAUD

Jevgeni Ossinovski võtab esimest korda elus uut aastat vastu erakonna esimehena ning Mihkel Raud võtab esimest korda elus uut aastat vastu riigikogu liikmena. Ajaleht Sotsiaaldemokraat pani lõppeval aastal elus uude rolli sattunud mehed oma värskele elumuste üle mõtteid vahetama.

Jevgeni: Mihkel, kuidas sul siis see esimene aasta riigikogus ka läinud on?

Mihkel: Üks asi, mida mulle korduvalt nii valijate kui ka sõprade poolt öeldi, on see, et ma „nendesuguseks“ ei muutuks. Pagan, ma juba oleni muutunud. Selgub, et sellel mängul siin on omad reeglid, aga need selguvad alles siis, kui ise väljakule jõudnud oled. Täpselt see tunne, et mina tulen vutti mängima, aga ülejäänud mängivad hoopis ... kabet! Aga see on olnud tegelikult hästi huvitav aasta.

Jevgeni: Kui palju üldse on sinu kogemuse põhjal võimalik parlamendis sotsiaaldemokraatliku poliitikat ajada, kasvõi hariduspoliitika näitel?

Mihkel: Minu tunnetuslik arvamus on see, et meie oleme hariduspoliitikasse võimalised rohkem süvenema kui teised. Seda, et haridus on oluline, ütlevad riigikogus kõik. Aga kui me hakkame rääkima metataseandist, kogu süsteemi toimimisest, siis teised vaikivad ja räägivad sotsid. Jube lihtne on öelda, et mina olen liberaal, mistõttu tuleb

kõik võimalikult vabaks teha. Ent kui süüvida küsimustesse, näeme, et nad on oluliselt komplekssemad. Nõnda näeme, kuidas Jürgen Ligi esindab erakoolide küsimuses laias laastus sotsiaaldemokraatlikku seisukohta. Mulle tundub üldeldiselt, et kui inimesed asja tuumani jõuavad, saavad nad aru, et ainus toimiv lahendus on sotsiaaldemokraatlik lahendus. Aga kas sina, Jevgeni, ikka oled üldse hingelt sots? Siin üks hiljuti poliitikasse tulnud daam väitis, et sulle olla kunagi ka ii-err-ell huvi pakkunud?

Jevgeni: No juba fakt, et konkurendid püüavad minu sotsiaaldemokraatlikke vaateid küsimuse alla seada, peaks näitama, et olen sotside asja päris edukalt ajada suutnud. Eks see on vana taktika. Kui ei oska inimese tegevusele midagi ette heita, hakka pajatama lugusid sellest, kuidas ta tegelikult ei usu sellesse, mida ta teeb, et „paljastada“ tema kõlbmatud motiivid. Küllap kasutasid Kolmeraudses isegi seda taktikat. Lugu ise on juba mitu korda räägitud, aga annan sulle kiire tagasisaate. 2010. aasta kevadel, mil valimisteni oli veel ligi aasta, oli mul väga huvitav vestlus Mart Laariga, kellega rääkisin ma sellest, et IRLil sisuliselt puudub tõsiseltvõetav integratsioonipoliitika. Pakkusin oma abi selle valdkonna eksperdina ning Martile see mõte meeldis. Aga juba õige pea, kohtudes IRLi töeliste otustajatega, sai selgeks, et positiivsed muutused loimumisvaldkonnas ei ole mingilgi moel nende eesmärgiks ning valimistele minnakse populistlike

loosungitega nagu „Kodukulud alla!“. Seega mõistsin pärast üsna põgusat kontakti, et selle seltskonna ettekujutus heast ühiskonnast ei kattu absoluutselt minu omaga. Küll aga kattus see sotsiaaldemokraatidega, eriti Sven Mikseri värskel juhtimisel. Minu teada arvas ühel hetkel ka hea erakonna kaaslane Andrei Hvostov, et ta peaks minema IRLi, et hakata nende natsionalistlikku ideoloogiat seestpoolt sõts? Siin üks hiljuti poliitikasse tulnud daam väitis, et sulle olla kunagi ka ii-err-ell huvi pakkunud?

Mihkel: Nõus, muutusteta ei ole progressi, edasiminekut. Sa muidugi hakkasid ka ministeeriumis päris teravalt pihta – muudatused alkoholipoliitikas on väga julge ja märgiline ettepanek. Seda polnud sotside poolt juba aastaid tulnud. Kas sulle tuli üllatusena see, et sind ei ole õnnestunud ära suruda ning avalik arvamus pöördus selgelt sinu poole?

Jevgeni: See juhtus muidugi paljuskil selle pärast, et alkoholism on Eestis väga suur probleem. See on pea kõiki riigikogu töö tegelikult meeldib. See on hästi inimlik nii positiivses kui ka negatiivses mõttes, olulisel kohal on inimsuhted. Eks riigikogus on kõigi staatuse põhimõtteliselt võrdne, julgetakse rohkem nalja teha ja olla sina ise, valitsuses seda ei ole.

Mihkel: Vaatame korra tagasi varasuvele, mil sind erakonna esimeheks valiti ja sellel kohal riigikogu liikmena alustasid. Kas riigikogust sügisel ministriks suundumine oli poliitilises plaanis ikkagi õige otsus või kahetsed ka?

Jevgeni: Eks erakonda on võimalik juhtida ka riigikogust, kuid valitsuses olles on info kindlasti vahetum. Fraktsioonis pead tuginema eelkõige teiste infole, et otsuseid teha. Kui mõne erakonna esimeest valitsuses parasjagu lauatageaiole, siiska ülejäänud ministrite meeskond käitub teisiti, ei ole alati seda selget ühtset joont. Olen seda nüüdseks näinud kahes valitsuse koosseisus ning ka teiste erakondade puhul.

Mihkel: Aga kas tunned riigikogu töö järele igatsust ka?

Jevgeni: Kooseluseaduse rakenduskrite arutelu ajal istusin vahepeal saalis Eiki Nestori kõrval ja mõlesin, et mulle riigikogu töö tegelikult meeldib. See on hästi inimlik nii positiivses kui ka negatiivses mõttes, olulisel kohal on inimsuhted. Eks riigikogus on kõigi staatuse põhimõtteliselt võrdne, julgetakse rohkem nalja teha ja olla sina ise, valitsuses seda ei ole.

Mihkel: Sellel aastal toimus nii erakonnas kui ka Eestis üldiselt väga palju. Mis on sinu jaoks kõige olulisem?

Jevgeni: Eks meedia valab mõnuga õli tulle ja otsib intrigeerivaid sümboleid, aga minu arvates on meil Taaviga ikka kummaldi omaenda püksid jalas ja õhkkond on igati asjalik. Taavi on seda valitsust juhtinud pühendunult ja nii hästi, kui see võimalik on olnud. Keegi meist ei arvanud, et 1. märtsi valimistulemused tulevad nii õudsed.

Mihkel: Eks meedia valab mõnuga õli tulle ja otsib intrigeerivaid sümboleid, aga minu arvates on meil Taaviga ikka kummaldi omaenda püksid jalas ja õhkkond on igati asjalik. Taavi on seda valitsust juhtinud pühendunult ja nii hästi, kui see võimalik on olnud. Keegi meist ei arvanud, et 1. märtsi valimistulemused tulevad nii õudsed.

Mihkel: Eks meedia valab mõnuga õli tulle ja otsib intrigeerivaid sümboleid, aga minu arvates on meil Taaviga ikka kummaldi omaenda püksid jalas ja õhkkond on igati asjalik. Taavi on seda valitsust juhtinud pühendunult ja nii hästi, kui see võimalik on olnud. Keegi meist ei arvanud, et 1. märtsi valimistulemused tulevad nii õudsed.

Mihkel: Eks meedia valab mõnuga õli tulle ja otsib intrigeerivaid sümboleid, aga minu arvates on meil Taaviga ikka kummaldi omaenda püksid jalas ja õhkkond on igati asjalik. Taavi on seda valitsust juhtinud pühendunult ja nii hästi, kui see võimalik on olnud. Keegi meist ei arvanud, et 1. märtsi valimistulemused tulevad nii õudsed.

Mihkel: Eks meedia valab mõnuga õli tulle ja otsib intrigeerivaid sümboleid, aga minu arvates on meil Taaviga ikka kummaldi omaenda püksid jalas ja õhkkond on igati asjalik. Taavi on seda valitsust juhtinud pühendunult ja nii hästi, kui see võimalik on olnud. Keegi meist ei arvanud, et 1. märtsi valimistulemused tulevad nii õudsed.

aastal 2015. Loomulikult ei ole me oma põhiväärtustest ja agendast kuskile eemaldumas, ent meie sõnumid vajavad värskendust. Meie riigis on tõstmas pead soov isoleerida end välismaailmast, sulgeda ukseid ja aknad. Olime harjunud ütleva, et Eestis pole äärmuslusi, ent viimane aasta on näidanud arvamuste lõhenemist põhimõttelistes väärtusküsimustes. Olgu teemaks kooseluseadus või sõjapõgenikud. Paljud inimesed, keda olen pidanud väga intelligentseks, on esinenud avaldustega, mida mul on raske mõista. See väärtuseline lõhe on tegelikult ohdlik ning meil sotsiaaldemokraatidena lasub eriline vastutus selle eest, et tuletada ühiskonnale meelde, et inimene on inimene.

Mihkel: Mida me peame ohvriks tooma avatuse poole liikudes? Kas näiteks kõrgem palk loob õnnelikumad inimesed, kes on ühtlasi vastuvõtavad meie väärtustele?

Jevgeni: See on fundamentaalne küsimus. Ainult palka tõstes kindlasti ühiskond kohe avatumaks ei muutu. Väärtushoiakute või süsteemide muutumine ajaloos ei ole olnud kunagi iseeneslik protsess, vaid on enamasti olnud juhtitud. Mitte tingimata poliitikute poolt. Eesti on pea 25 aastat olnud vaba riik, olnud tihedalt seotud Euroopa Liiduga. Selle alusel võiks ju juba arvata, et oleme liikunud Rootsi suunas. Ometi on näiteks meie tolerantussuindeks OECD üks madalamaid.

Mihkel: Reformierakond on väärtusmaailmas meile kõige lähemal. Samas muudes asjades, mis äratemist vajavad, on jälle Keskerakond meile lähim, kuid väärtuste osas nendega üldse ei kattu. Kas nii ongi üldse võimalik midagi ära teha?

Jevgeni: Lõpuks peab eesmärk olema ikka see, et kogu väärtuste maailm Eestis liiguks Euroopa mõistes vasakule. Näiteks sõjapõgenike küsimuses on Saksamaal kristlikud demokraadid ja Merkel väga sarnased sotsiaaldemokraatidega. Euroopa konservatiivid on ammu minetanud põhimõtteid, mis on Eesti konser-

vatiivide seas veel endiselt aktuaalsed. Näiteks David Cameron, Suurbritannia peaminister ja konservatiivide juht, on öelnud, et ta toetab samasooliste abielu mitte sellest hoolimata, et ta on konservatiiv, vaid just nimelt selle pärast, et ta on konservatiiv. Tegelikult on Eestis enamik erakondi olnud väga populistlikud – vähemuste küsimuse referendumile panemise idee on oma olemuselt juba lauslollus, mida kindlasti teha ei tohi. Ja ei tehta, vähemalt senikaua kuni meie valitsuses oleme.

Mihkel: Kas meie asja saaks ajada ka opositsioonis olles? Valitsuskalitsiooni tervis on kehv, IRL tundub olevat muutunud sisuliselt valitsemisvõimetuks erakonnaks. Mis saab edasi?

Jevgeni: Eesti kaotaks kindlasti palju, kui meie asemel oleks valitsuses mõni teine erakond. Ilmselt oleks erakonna reitingu tõstmine opositsioonis lihtsam, aga see ei saa olla ainus eesmärk. Meil peab olema sotsiaalne vastutustunne. Valitsuses olemine on meie kohustus valijate ja kogu Eesti riigi ees. Lühiperspektiivis võib see olla meie

Peame andma inimestele kindluse väga selgest väärtuste kogumist, millest me ei tagane ja millel põhjal me ka otsuseid teeme.

Mihkel: Oleme erakonnana üle elanud mitu olulist muutust ja pingelised seisvalimised. Kuidas meie enda erakonna organisatsiooni tervis tundub?

Jevgeni: Suvel toimunud erakonnasisene diskussioon oli oluline, põhimõttelised teemad vajavad läbirutamist ja selgitamist ka erakonna sees, et saaksime ühtset poliitikat ajada. Seni olen pigem positiivselt üllatunud, sest demokraadid ja Merkel väga sarnased sotsiaaldemokraatidega. Euroopa konservatiivid on ammu minetanud põhimõtteid, mis on Eesti konser-

käima ka uute inimeste kaasamine erakonda. Eestis on väga palju häid, tarku ja lugupeetud inimesi, kes jagavad täielikult meie maailmavaadet ja usuvad meie väärtustesse. Meil tuleb neid inimesi oma erakonda tuua, neid endaga siduda. Selle eesmärgiks ei saa olla ainult hääled, kuigi ka see on oluline, vaid uued ja lennukad ideed.

Mihkel: Mulle tundus aastaid, et SDE maailmavaade on kena ja õige, aga probleem oli selles, et erakond ei ole liha ega kala. Oli pidev soov kõigile meeldida, aga samas olime liiga paljude inimeste teine valik. Praegu tundub mulle, et see on muutumas.

Jevgeni: Inimesed ei vali tegelikult programmi järgi, valdav osa neist ei loe programme kunagi. Ka mina olen alati valinud selle alusel, kas konkreetne inimene või nende inimeste koostul on nii usaldusväärsed, et ma usaldaks neid enda nimel otsuseid vastu võtma. Küsimus on selles, kas need inimesed jagavad minuga samu väärtusi ja kas nad peavad neist kinni, kas neil on selgrog. Meie selgrog ei ole alati olnud piisavalt

tugev. Peame andma inimestele kindluse väga selgest väärtuste kogumist, millest me ei tagane ja millel põhjal me ka otsuseid teeme. Näiteks Eiki Nestor ütles, et isegi kui kaotasime kooseluseaduse pärast

hääli, siis mis sellest, nõustun temaga. Me ei pea alati mõtlema selle peale, kuidas reitinguid tõsta, vaid peame oma asja edasi ajama, kandma ühiskondlikku vastutust. Olin hiljuti Saksamaal ja mulle meeldis väga sealsete sotside enesetunne ja väärikus. Nad tundsid endal lasuvat erakordset ühiskondlikku kohustust ja ülesannet, mida tuleb täita hoolimata sellest, palju neil on parasjagu kohti parlamendis. Me oleme ka viimasel ajal keskendunud liialt numbritele ja kohtadele riigikogus. Palju olulisemad kohtade arvust on asjad, mida oleme ära teinud, ühiskonnale andnud – kooseluseadus, töötukassa loomine, lapsetoetuste tõus –, hoopis nendest peaksime rääkima, mitte 15 kohast riigikogus. ●

Sõsarad

Naiskogu tegusalt aastat lõpetamas

Novembri keskel kogunesid naiskogu liikmed Eesti südamesse Paidesse seminarile „Maakonna ja riigi tulipunktid täna – mida naised saavad ära teha“. Põhjalikult arutati koos SA Järvamaa Arenduskeskuse juhataja Katrin Puusepaga Järvamaa näitel, millised on võimalused kohapeal tegelda ettevõtlusega ja luua uusi töökohti. Teatavasti on naisettevõtjaid Eestis oluliselt vähem kui mehi. Ka võrreldes Euroopa teiste maadega on meil naisi ettevõtluses vähem kui mujal. Seega on erakonnas kui ka Eestis üldiselt väga palju. Mis on sinu jaoks kõige olulisem?

Mihkel: Sellel aastal toimus nii erakonnas kui ka Eestis üldiselt väga palju. Mis on sinu jaoks kõige olulisem?

Jevgeni: Erakonna sees oleme alles muutuste protsessi alguses. Oleme asunud enda jaoks ümber mõtestama, mis on sotsiaaldemokraatlik sõnum

ettevõtluskliima soodsamaks muutmiseks ja aidata kaasa ettevõtlusvõimaluste tutvustamisel. Ettevõtluse ja töö valdkonna edendamise on üheks järgmistest aastate töösuunaiks naiskogus. Teiseks suunaseadeks on naiste toetamise võimalused tegutseda otsustajana ja juhina nii poliitikas kui ka majanduses. Seniste kogemuste põhjal pakkus naiskogu välja ettepanekuid seaduste muutmiseks ja konkreetseks toetuseks tublidele naistele. Nüüdseks toetab arutatut ka Euroopa Nõukogu dokument „Naiste ja meeste võrdõiguslikkus otsuste tegemisel“. Seminaril diskuteeris riigikogu liige ja naiskogu juolgeleku töögrupi juht Marianne Mikko kaitseminister

Reet Laja
Naiskogu Kadri president

Hannes Hansoga teemal „Naised ja julgeolek“. Lisaks tutvustasid oma tööd ja vastasid küsimustele Järva maavanem Alo Aasma, Paide linnaape Siret Pihelgas ja SDE peasekretär Inara Luigas. Koostööst naabermaakondadega rääkisid riigikogu liige Helmen Kütt ja Põltsamaa abilinnapea Evelyn Purre. Saadud teave ja ettepanekud koos naiskogu pikemaajaliste töösuundadega on aluseks naiskogu järgmise aasta tegevuskava koostamisele. Vaid mõned päevad hiljem kadripäeval, 25. novembril kutsusid Tallinna Kadrid kõiki sotsiaaldemokraate, naisi ja mehi, vanu ja noori Toompeale, et süüdata üheskoos küünal naistevastase vägivalda ohvrite mälestuseks. ●

Ministri veerg

Hannes Hanso
Kaitseminister

Türgi ja Venemaa konflikti laiemad mõjud

Türgi ja Venemaa vahel tekkinud konflikt, mis tekkis pärast õhupiiri rikkunud Vene lahingulennuki allatulistamist hävituslennuki poolt, toob esile terve rea palju prioriteetsemaid teemasid kui üks lennuk ja üks hukkunud lendur.

Vene lennuki allatulistamine oli pretsedenditu. Viimase 50 aasta jooksul pole ükski NATO liikmesriik midagi sellist teinud, ehkki Vene lennukid on NATO riikide õhupiiri rikkunud kümneid kordi. Seda ka meil Eestis. Türgi pool oli korduvalt Venemaad hoiatanud, et õhupiiri rikkumine pole aktsepteeritav, samuti oli Vene poolele tutvustatud türklaste reeglid sellises olukorras. Türklaste puhul järgnesid sõnadele teod. Võib arvata, et Vene pool polnud sellise võimalusega arvestanud. See on neile kindlasti valusaks õppetunniks. Türgi on meie liitlane NATO ja loomulikult jagame seisukohta, et riigil on õigus oma õhuruumi kaitsta. Igati mõistlikult kutsus Türgi pool kohe pärast antud intsidenti kokku NATO riikide suursaadikud Brüsselis ja tutvustas kõigile detailselt toimunut. Venemaa reaktsioon toimunule on võrdlemisi ootuspärane. Türgist on venemaalaste teadvuses lühikese aja jooksul saanud Venemaa esivaenlane ning suisa tiptasemel terrorismi toetav riik! Kiirkorras asub eesliinile Venemaa veterinaarimet Rosselkhoznadzor, mis leiab, et Türgi puuviljad ning toiduained ei vasta Venemaa nõuetele. Vene ülikoolid lõpetavad suhtlemise Türgiga, turistidel keelatakse Türgi reisida, veoautojuhte „kontrollitakse“ põhjalikult ning türklastele kehtestatakse viisapiirangud. Nimekirja on pikk. Võib eeldada, et suhete jahenemine külmumispiirini on pikaajalisem.

Türgi president Erdoğan ning Vene president Putin olid viimaste aastate jooksul loonud teatud erisuhte. See on nüüd läbi. Loodan, et toimunu taustal mõistab ka Türgi tõsiasja, et Venemaa ei saa nüüd enam olla strateegiline partner ja riik, millega peaks suhtlema või saaks suhelda stiilis *business as usual*. Türgi ilmselt mõistab, et Ukraina sündmused ja **Pingete eskaleerumine ning tõus Türgi ning Venemaa vahel ei ole kellegi huvides.**

Venemaad kuidagi sisuliselt muutnud. Fundamentaalselt erinev arusaam sellest, kuidas Süüria olukorda lahendada, joonistub nüüd välja veelgi selgemalt kui varem. Venemaa näeb lahendusena Al-Assadi jätkamist, Türgi (nagu ka teised NATO ning ELi liikmed) näevad, et Süüria olukord saab laheneda vaid ilma Al-Assadita. Tegelikult on asi veelgi lihtsam – Al-Assadi jätkamine Vene sõjaväe toel vaid põlistab probleemide (ka pagulaskriisi) jätkumise nii meie kui ka Türgi jaoks.

Türgi – ELi suhted on viimastel kuudel kiiresti tihenunud. Põhjusi pole vaja kaugelt otsida, kuna Türgi on võti pagulaskriisi lahendamisel. Kokkulepe, et EL toetab rahaliselt Türgit sõjapõgenike aitamisest, on iseenesestmõistetav. Võib loota, et üle 3 miljardi euro suurune abi Türgile on piisav. Lisaks soovib Türgi, et ELiga liitumisprotsess edasi liiguks. Eesti seisukohalt, usun ka, et ELi seisukohalt, on see igati mõistlik – näeme aeg-ajalt valusalt, mis juhtub kui liitumissoov ning sellega seonduvad protsessid vaibuvad. Siis hakatakse sõpru mujalt otsima. See pole kindlasti meie pikemaajalistes strateegilistes huvides. Selge on, et paranemistruumi on mõlemalt poolt – Türgi valitsus teab, millised on valdkonnad, kus euroopalike väärtuste poolest arenemisruumi jagub.

Pingete eskaleerumine ning tõus Türgi ning Venemaa vahel ei ole kellegi huvides. Kriis Türgi-Vene suhetes peaks aitama Türgil mõista, kes on tema päris sõbrad ning kes mitte. ●

Indrek Saar
Kultuuriminister

Kirjaniku- ja kunstnikupalk tõi maailma-vaatelse muutuse kultuuripoliitikas

Viis kirjanikku ja kunstnikku, kellele tagatakse järgmiseks kolmeks aastaks võimalus keskenduda loometööle, on välja valitud. Valiku tegid loomeliidud, aga pilootprojekt sai võimalikuks tänu olulisele muutusele kultuuripoliitikas. Olen veendunud, et loome on töö ja loome-töötajaid tuleb väärtustada.

Loovisiku toimetulekust ja palgast kirjutas juba Friedebert Tuglas sada aastat tagasi ning see on olnud üks olulisi loovisikute soove taasiseseisvunud Eestis. A. H. Tammsaare sai Eesti Vabariigi ajal aastaid kirjanikupalka ja see on üks põhjuseid, miks ta oli nii produktiivne. Sotsiaaldemokraatidele on oluline, et loovisikutele tagatakse võimalus süvenenult tegeleda loometööga, sest sealabi loome võimalus eesti keele ja kultuuri arenguks. Muidugi ei ole kirjaniku- ja kunstnikupalka pilootprojekt imevits, mis kõik kultuuri-töötajate mured lahendaks, aga oluline samm õiglasema, solidaarsema ja kultuursema riigi poole. ●

Luulenurk

Kiri Pariisi
kliimakonverentsile

Lund ei saja ega saja
Kuigi väljas jõulukuu
Ei saa laulda ridiradiralla, pakane on valla
Sest ei ole ju
Isa uisku alla ka ei pane
Lumememm ei kerki
Roosipöösas Käsmu aias vaikselt õites lehvil
Toas on kuulda sääsepinin, kärbeski veel lendab
Metsast leidsin kukeseene,
no täielik september!

Andrei Hvostov

Tulemas

Tallinna piirkonna üldkoosolek ja kolmekuningapäeva pidu toimub 6. jaanuaril kell 18.00 Õpetajate Majas, Raekoja plats 14.
Peo osalustasu 8€, pensionärid ja õppurid 6€.
Palume end registreerida hiljemalt 4. jaanuariks aire.kalaus@sotsdem.ee või 552 8125.

Kagu-Eesti uusaastapidu toimub reedel, 8. jaanuaril 2016. aastal algusega kell 19.00 Kultuurimajas Kannel, Liiva 13, Võru.
Osalustasu on 10€. Palume end registreerida hiljemalt 4. jaanuariks katrin.kare@sotsdem.ee või 510 2621.
Oodatud on Valga-, Põlva- ja Võrumaa inimesed.

Retsept

Kairit Pihlaku punase
sibula marmelaad

Luksuslik lisand lihale, verivorstidele, juustudele. Suurepärane kingitus sõpradele. Huvi punase sibula marmelaadi vastu tekkis kord Rakvere Art Cafes ja olen seda viimastel aastatel just jõuluks keetnud ja leidnud palju mõttekaaslast, kes seda võrratut toitu hindavad. See ei pruugi kõigile meeldida, aga ettevaatust - neil, kellele meeldib, võib tekkida sõltuvus ...

- 8 punast sibulat
- 2 sl oliiviõli
- 3 dl punase veini äädikat
- 5 dl punast veini
- 400 g suhkrut
- 4 lehte loorberit
- 5 tähtaniisi (võib kasutada aniisiseemneid või ära jätta)
- 6 tera nelki
- 2 sl koriandriseemneid
- 4 kangi kaneeli
- 3 küünt küüslauku
- 1 oks tüümiani

Prae kooritud ja viiludeks lõigatud sibulad oliiviõlis. Lisa äädikas, vein ja suhkur ning aja keema. Pane hulka ülejäänud koostisosad ning keeda nõrgal tulel, kuni vein ja äädikas on aurustunud ja marmelaad on sobivalt paksenenud.

Marmelaad säilib steriilses purgis külmkapis kolm kuud.

Hea erakonnakaaslane, ära unusta liikmemaksu!

Aasta hakkab kohe lõppema ning nüüd on aeg teha erakonnale kingitus ja maksta liikmemaksu.

Liikmemaksu suurus on:

5 eurot aastas – töötutele, pensionäridele, õpilastele ja üliõpilastele;
10 eurot aastas – isikutele, kelle sissetulek on alla 1000 € ühes kalendrikuus;
20 eurot aastas – isikutele, kelle sissetulek on üle 1000 € ühes kalendrikuus.

Sotsiaaldemokraatlik Erakond:
EE 711 010 022 000 260 009 SEB Pangas,
EE 762 200 221 015 674 174 Swedpangas.

Iga panus on teretulnud. Äitäh!

Väike heategu Ruhnu laste heaks

Ruhnu põhikooli laste elu muutis sel sügiseks põnevamaks ja tegusamaks mandrilt pärit saadetis – Ivari Padari ning Tanel Talve eestvedamisel jõudsid koolimajja tislerialaud ja lihtsamad puidutööriistad. Tänu sellele kingitusele on Ruhnu kooli poiste tööõpetuse õpetajal Ott Oleskil nüüd palju hõlpsam tunde anda ja oma oskusi lastele jagada.

Riigikogu maaelukomisjoni esimehe Ivari Padari sõnul sai asi alguse sellest, et Ruhnu vallavalitsus kutsus maaelukomisjoni Ruhnu. „Juhtus nii, et muudetud praamisõidu graafiku tõttu tutvusid sel korral saare probleemide ja eluoluga vaid komisjoni liikmed Padar ja Talve. Saime kokku ka Võrumaalt pärit Ruhnu uue saarevahi ja tuntud puusculptuuride valmistaja Otiga, kes on ühtlasi tänavusest sügisest Ruhnu koolis tööõpetuse õpetaja. Otilt kuulsime, et koolil pole vajalikke instrumente,“ selgitas Padar. Seepeale võttis Padar ühendust Väimelas asuva Võrumaa kutsehariduskeskusega, mille direktor Tanel Linnus suhtus Ruhnu inimeste muresse tõsiselt. „Õnnestus saada riistad, mida Väimelas enam ei vajatud, ja pikk sõit Lõuna-Eestist Ruhnu poole võis alata. Selline

lahendus teeb heameelt, sest noorte käelise tegevuse arendamine on väga oluline. Poiste sõrmed ei peaks kokku puutuma mitte ainult arvutiga, vaid oskama käsitseda ka hõõvliit ja peitlit,“ rääkis Padar, kes ise on väljaõppinud puidutisler. „Ja miks mitte ei võiks mõni saarel sirgunud poiss minna edasi õppima metsandust või puidutööd. Ruhnus on palju metsa. Usun, et tulevikus on võimalik seal metsa väärindamisega leiba teenida,“ lisas ta. Sotsiaaldemokraatidest saadikud said oma külaskäigu ajal põhjaliku ülevaate Ruhnu rõõmudest ja

muredest. Nendest enamik on saarele eripärased, puudutades kohapealset põllumajandust, haridusküsimusi ja ühendusteid mandriga.

Ruhnu on huvitav kogukond. Saarel elab 61 püsielanikku, kuid suviti kasvab saareelanike arv suveruhnlaste ja turistide arvel. Kaugel mere rüpes asuv Ruhnu saar on üks Eesti eraldatuim paik. Mandrile lähim koht on Kolka neem Lätis – 37 kilomeetrit eemal. Kuressaarde on linnulennult 70, Pärnusse 96 ja Kihnu saareni 54 kilomeetrit. ●

Ruhnu poisid puidutöökojas, mille sisustamisele meie mehed Ivari ja Tanel oma öla alla panid.

Ristsõna

	SDE juhatuse liige	Puistee	Tund	Unified Model	Lauakate	Mobiil-telefoni osa		SDE Riigikogu fraktsiooni liige					
SDE Saue valla osakonna esimees							Kolmest kriipsust koosnev trükitäht VASTUS						
Ülesanne			SDE Riigikogu fraktsiooni liige Kõibeline										
...jooksik				Soon, õnar									
			12 tükki										
Kreeka täht						Lehekülg							
						Händikäp							
Eesti eurolaul "... svet"					Eesti Teaduste Akadeemia Ruumikas								
J naaber		Isaks olek							Teravili	Mees pildil	Kirglik soov	...-ro tüüpi laev	Riik Euroopas
		Kirjanik ... Ruitlane											
	Võrkpallur Venno SDE valimis-toimkonna liige (en. + n.)							Kärmas					
								Laitmatu					
Laulja ... Born						Walter Scotti ajalooline romaan Hispaania maakoos							
Vincent ... Gogh				Ilutaim								Sekund	
				Asukoht								Ääretu	
Endine pank					Biitel						Old Testament		
					Valu-häältsus						Peakate		
Keemia Instituut		Linn Poolas							SDE Ida-Võrumaa piirkonna esimees ... Kagarov				
		Toomas							Ultima Online				
Jood		Teadusliku Uurimise Instituut ... ja vasemba				Apostel Kirjandus-festival "Head ..."							Navigatsioonimärk
SDE Rakvere valla osakonna esimees								V. Panso pseudo-nüüm Edev					
					Lapsevanem				Sõiduk				
Mutsiin					Titaan				Id est				
Orissaare Gümnaasium		Riik Euroopas									Võrgunõel		
		Siimens											
Jahvata-miskohad							... aspera ad astra						

EESTI RAHVA RISTISÕNAD
RISTIK